

**EESTI LINNADE JA VALDADE LIIDU JUHATUSE
KOOSOLEKU PROTOKOLL nr 4**

09.04.2024 Tallinnas ELVL büroos (Lõkke tn 4) ning Teamsis
Algus kell 11.00, lõpp kell 12.05

Koosoleku juhataja: Mihhail Kõlvart
Protokollija: Inga Köster

Juhatuse liikmetest osalesid: Mihhail Kõlvart (Tallinna Linnavalitsus), Mihkel Juhkami (Rakvere Linnavolikogu), Urmas Klaas (Tartu Linnavalitsus), Andres Laisk (Saue Vallavalitsus) Imre Jugomäe (Mulgi Vallavalitsus), Georg Pelisaar (Põlva Vallavolikogu), Maris Toomel (Jõhvi Vallavalitsus), Irina Talviste (Pärnu Linnavalitsus), Kurmet Mürsepp (Antsla Vallavalitsus), Ingvar Saare (Lääneranna Vallavalitsus).

Kutsutud: Enel Liin, Räpina Vallavalitsus.

Puudusid: Taavi Aas (Jõgeva Vallavalitsus), Lauri Luur (Tori Vallavalitsus), Priit Lomp (Kastre Vallavolikogu).

OTSUSTATI kinnitada järgmine päevakord:

- 1. Räpina Vallavolikogu ja Põlva Vallavolikogu ning Tartu Linnavolikogu taotluste menetlemine Riigikohtus.**
- 2. Haridusleppe protsessi hetkeseisust.**

Päevakorrapunkt 1

Räpina Vallavolikogu ja Põlva Vallavolikogu ning Tartu Linnavolikogu taotluste menetlemine Riigikohtus

Veikko Luhalaid informeeris juhatus, et homseks on liidul vaja esitada Riigikohtule esindajate nimed, kes osalevad Riigikohtu istungil. Päevakorra materjalid on juhatus liikmetele saadetud. Riigikohtu üldkogu arutab Räpina Vallavolikogu ja Põlva Vallavolikogu ning Tartu Linnavolikogu taotlusi üldhooldusteenuse rahastamiseks õigustloovate aktide andmata jätmise põhiseaduspärasuse kontrollimiseks suulises menetluses.

Kohtuistung toimub 16. aprillil 2024 kell 10.30 Tartus, Lossi 17.

Menetluse senine käik

1. Räpina Vallavolikogu, Põlva Vallavolikogu ja Tartu Linnavolikogu esitasid Riigikohtule taotluse põhiseaduslikkuse järelevalve teostamiseks seoses sotsiaalhoolekande seaduse (SHS) §-ga 22¹ kohaliku omavalitsuse üksustele pandud kohustustega.

Taotluste sisuks on:

Tunnistada põhiseadusega vastuolus olevaks selliste õigustloovate aktide andmata jätmine, mis sätestaksid kohaliku omavalitsuse üksustele sotsiaalhoolekande seaduse §-ga 22¹ pandud kohustuste täieliku rahastamise riigieelarvest.

Räpina ja Põlva esitasid ka alternatiivi:

Alternatiivselt tunnistada põhiseadusega vastuolus olevaks:

(i) seadusandja tegevusetus Riigikohtu üldkogu 16.03.2010 otsuse asjas nr 3-4-1-8-09 resolutsiooni p-i 1 täitmisel ja (ii) õigustloovate aktide andmata jätmine, mis sätestaksid sotsiaalhoolekande

seaduse §-ga 22¹ pandud kohustuste täitmisega seotud kulude katmise riigieelarvest osas, milles rikutakse kohaliku omavalitsuse üksuste õigust omavalitsuslike ülesannete rahastamissüsteemi stabiilsusele.

2. Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegium palus 09.11.23 ELVLil esitada arvamus eelnimetatud taotluste alusel algatatud põhiseaduslikkuse järelevalve asjas.

ELVL esitas arvamuse 05.12.2023.

Täiendava arvamuse esitas ELVL 18.12.2023

Riigikohtule laekunud menetlusosaliste arvamused (sh ELVLi arvamused) on leitavad <https://www.riigikohus.ee/et/menetlus-riigikohtus/pohiseaduslikkuse-jarelevalve>

3. Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegium 12.02.2024 määrusega otsustas anda Põlva Vallavolikogu ja Räpina Vallavolikogu taotlus ning Tartu Linnavolikogu taotlus lahendamiseks Riigikohtu üldkogule.

4. Riigikohus teatas 01.03.24 asja arutamises suulises menetluses ja kutsus Riigikohtu 16.04.2024. a üldkogu istungile.

Lahendamist vajavad küsimused:

Hiljemalt 10. aprilliks 2024 tuleb teada anda istungil osalevate isikute nimed (esindaja puhul esitada ka esindusõigust tõendav dokument).

ELVL juhatuse liikmed on seadusejärgsed ELVLi esindajad. Teiste isikute puhul on esindusõigust tõendavaks dokumendiks juhatuse liikme allkirjastatud volitus (volikiri).

Tekkis küsimus, milline on Riigikohtu istungil liidu esindajate roll. Jan Trei sõnas, et tõenäoliselt antakse liidule sõna ning peaksime ütlema välja seisukoha, mille sõnum on see, et toetame liidu liikmete taotlusi.

Toimus arutelu, kes osaleb istungil kohapeal.

OTSUSTATI: Eesti Linnade ja Valdade Liidu poolt osalevad Riigikohtu üldkogu istungil Kurmet Mürsepp ja Veikko Luhala.

Päevakorrapunkt 2

Haridusleppe protsessi hetkeseisust

Sõna sai Angela Saksing, kes informeeris juhatust, et eelmise juhatuse koosolekust lähtuvalt, tegeleb büroo sellega, et nõ panna kokku õiguslik vaade, kuidas ja kas üldse haridusleppe protsessiga edasi minna.

ELVL poolt on nimetatud õpetajate töötingimuste ja koormusarvestuse töörühma Maris Toomel (Jõhvi vallavanem) ning Jan Trei (ELVL asedirektor) ja üldhariduskooli rahastusmudeli töörühma Veikko Luhala (ELVL tegevdirektor) ning Enel Liin (Räpina vallavanem).

Ministeerium eeldab, et eelnimetatud esindajad peaksid läbi rääkima kõigi omavalitsustega ning sisendit koguma. Kahjuks saabuvad ministeeriumi poolt töömaterjalid AK märkega. Sisulist tööd takistab ka see, et aruteluks ja arvamuse kujundamiseks vajalikud materjalid saadetakse töörühma liikmetele paar päeva enne kohtumist.

3. aprillil esitasid Jan Trei ja Maris Toomel ministeeriumile töörühma pakkumise, mis oli koostatud liidu liikmete tagasiside põhjal. Ühel meelel on nii ministeerium, omavalitsused kui koolijuhid, et õpetajate töö peab olema üks tervik ning seda ei saa juppideks killustada ja säilima peaks nii koolipidajate, koolijuhtide kui õpetajate autonoomsus. Teisel arvamusel on ametiühingute esindajad.

Ei ole arusaadav, miks rahastusmudeli töörühma on kaasatud näiteks haridustöötajate liit, erakoolide liit või koolijuhtide ühendus, kui tegemist on riigi ja kohaliku omavalitsuse vahelise vastutusega. Eelnimetatud organisatsioonid võiksid hiljem olla kooskõlastajad ning ettepanekute tegijad.

Toimus arutelu. Juhatuse liikmed tõdesid, et kahjuks soovitakse lahendada kõiki probleeme korraga. Kõike võib arutada, aga kui ei teki täiendavat ressursi, siis pole midagi sisuliselt arutada. Kui soovitakse õpetajate koormust (töötunde) vähendada, siis on selge, et õpetajaid on juurde vaja, aga selleks on omakorda raha juurde vaja.

Kui töörühmades lähtuvad arutelud sellest, et kõik muudatused on vaja ellu viia hetkel olemasoleva ressursi raames, siis selline arutelu ei vii mitte kuhugi. Ja see teeb ettevaatlikuks. On oht, et omavalitsustele pannakse uusi kohustusi ilma lisaraha eraldamata.

Kuna omavalitsused on juba protsessi kaasanud, siis hetkel peame tegelema operatiivselt kommunikatsiooniga ja kiirelt reageerima HTM-i väljaütlemistele.

Ministeerium üritab näidata, nagu oleks probleem on omavalitsustes, kes ei tahagi, et õpetajatel oleks vähem koormust ja suurem palk. Küsimus on aga hoopis selles, kui palju on riik nõus täiendavaid vahendeid eraldama. Liit peaks hoidma ühtset joont.

Veikko Luhaid tõstatas teema, et ehk oleks vajalik palgata PR-firma, kes oskaks liidu sõnumeid selgemini kommunikeerida.

10.-11. aprillil toimuvatel Linnade ja Valdade Päevadel on üheks peamiseks fookusteemaks just haridusega seonduv. Loodetavasti kuuleme seal haridus- ja teadusministri seisukohti.

Edasi saab arutleda siis, kui oleme ministrilt saanud vastuse – kui suur on riigi pakutav ressurss ja millised tegevused selle raames on omavalitsuste jaoks võimalikud. Lähtuda saame sellest, et omavalitsustele ei pandaks täiendavaid kohustusi.

OTSUSTATI:

1. Haridusleppe probleeme käsitleb juhatuse esimees oma kõnes Linnade ja Valdade Päevadel Tartus.
2. Peame seletustööd tegema nii koolijuhtidega, EHL-iga kui ka teiste haridusleppe osapooltega, et jõuda ühisele arusaamisele, mida hariduslepe tegelikult endast kujutab.
3. Tegeleme süsteemse kommunikatsiooniga, mis tähendab, et tuleb kommunikeerida järgmisi probleeme: me ei ole rahul protsessi kuluga, rahalist katet ei ole, KOVid on asetatud ebameeldivasse olukorda.
4. Liit peab ühtset joont hoidma. Arutati haridusleppesst väljumise protsessi. Sellisel juhul on Liidul võimalus maikuus otsustada, kuidas edasi - kas astume haridusleppe protsessist lõplikult välja, või ütleme, et me osalesime, aga allkirjastada ei ole midagi.

Mihhail Kõlvart
koosoleku juhataja

Inga Köster
protokollija